زبدة

من تواريخ الروس

يعنى

اوشبو كتاب روس تواريخندن
بر كچكنه رساله در كه

مطالعه قيلوب چيققان آدملر تمام روس
تواريخنه مطلع بولورلار

ابتدا تواريخ فننلدن معرفت حاصل ايتمك اوچون
روس قومى‌ننك معتبر تواريخلرندن ترجمه
قيلدم عبد القيوم عبد الناصر اوغلى

١٣٠٧
سنه

باصمه‌سنه رخصت بيرلدى سانكت پيطربورخده ٢٠ نچى آپريلده
١٨٩٠ نچى يلده

Дозволено цензурою. С.-Петербургъ. 20 апрѣля 1890 года.

اوشبو تواريخ قزان اونيويرسيتيتى‌ننك طبع خانه‌سنده باصمه اولنمشدر
عبد القيوم عبد الناصر اوغلى‌ننك خراجاتى ايلان اوّل مرتبه
١٨٩٠ نچى يلده

КАЗАНЪ.
Типографія Императорскаго Университета
Черноозерская ул., собственный домъ.
1890.

زبدة من تواريخ الروس

قديم زمانده روس مملكتی ننك شمال غربی سنده تركلك قيلغوچی روسيه ننك اصل خلقی پولن دريڨلن پولوچان سيڨيرن ڨاتيچ كريڨيچ ديكان خلقلار ايدی- آول سز شهر سز اورمانلارده قرلارده قونوب كوچوب يورورلر ايدی بولار همه سی اصلاو يعنی صقالبه نسلندن ايديلر- ٨٦٢ نچی يللارده نورمان خلقی كيلوب بو صقالبه خلقنه غلبه قيلا باشلاغاچ اصلاوان خلقی اوزلرينه باش كشی كيرا كلكن بلوب روس مملكتن بيلاب تورمق اوچون شويط خلقندن روريك ديكان آدمنی پادشاه لقه چاقروب آلديلار وهم كناز لقبی بلان تلقيب ايتديلر

كناز روريك ٨٦٢ - ٨٧٩

يعنی روريك اسملی پادشاه ٨٦٢ دان ٨٧٩ غه چه پادشاه لق قيلدی) بو قاعده نی هر فصلده خاطرنكده توت) اصلاوان خلقی شول كيفيتده طنچ سز وجانجال بلان توروب عاجز بولغاچ بلديلر كه مملكتنی براو تدبير قيلغوچی كيراك برپادشاه مز بولسه آنكا باغونوب تورور ايدك طنچ بولور ايدك ديب ٨٦٢ نچی يلده نورمان خلقی ننك روس نسلی ديكان بر مشهور نسلندن روريك ديكان آدمنی چاقرديلار روريك اوزی ننك ايكی قرنداشی سنيوس هم طروڨر بلان اصلاوان يرينه كيلوب اوّل ناوغورود شهرين بنا قيلدی وتخت شهری ايتدی روس مملكتی ننك اوّلكی پادشاهسی روس نسلندن بولغان اوچون روسيه ديب آطالمشدر- آندن صونك كناز روريك روسيه نی بر آز ترتيبكا صالدی كييف تيكراسن ودنيپر صوی بويلارين ضبط قيلدی- آندان صونك اوليغ كناز بولدی

كناز

کناز اولیغ ٨٧٩ - ٩١٢

روریك‌ننك وفاتندان صونك ایغور دیكان بر یاش اوغلی قالدی اول اوسكونچه مملكت‌كا اولیغ پادشاه بولدی ایغورننك اپیكونی ایدی - اول پادشاه بولغاچ سمولین خلقین چیرنیكوف وهم كییف خلقین اوزی‌ننك تحت تصرفنه آلدی واصلاوان خلقنه ایمانا صالدی اول وقتده ایستامبولده لیف دیكان قیصر ایدی باروب آنی مشوش قیلدی آخر آننك بلان بر شرط اوزرینه مصالحه قیلوب بدل صلح كوب آلتون آلدی ایستامبول خلقی بلان روس خلقی آراسنده سودا آچلورغه كوب سبب بولدی روس خلقی كوب فایده حاصل ایتدیلر

کناز ایغور ٩١٢ - ل٩٤

اولیغ‌دان صونك ایغور پادشاه بولوب روس مملكتن كوب آرتدرالماسه‌ده اصلاوان خلقین محكم ضبط قیلدی اما اصلاوان خلقی قاروشوب آنداان باش تارتورغه طرشوب قارادیلار لكن بولمادی - اما گریك‌لر بلان اوّل مرتبه صوغش آچدی- ایغورننك خاتونی اولغه اسملی ایدی ایغور اولكاچ ایغورننك اوغلی اسڤتوصلاف اوسوب یتكونچه روس مملكتن بیلاب توردی مملكت‌ده كوب یانكا اشلارنی آرتدردی مملكت‌نی ترتیب‌كا صالدی بعض شهرلرنی بنا قیلدی ایسكی‌دن قالغان مجوسیة عادتلرین بتورتدی خلق باشنه نی قدر ایمانا كیراكین تعیین قیلدی

کناز اسڤتوصلاف ٧ل٩ - ٩٧٩

ایغورننك اوغلی اسڤتوصلاف اوسوب یتكاچ پادشاهلق‌قه اوتوروب اشنی قولنه آلغاچ روس مملكتی‌ننك سرحدلرین ینه یراقراق ایتوب مملكت‌نی كینكا یتدی اوّل ڤاتیچلرنی اطاعت قیلدروب آنداان ینه دون‌صوی طرفنه باروب خزرنی آلدی - ینه دونای طرفنه باروب بولغار خلقین ضبط قیلماقچی بولغان ایدی لكن گریك‌لرننك پادشاهلاری بولغارنی یخشی ضبط قیلمش ایدی آنداان قایتقانده قارادینكز بوینده بر تورلو كوچمه هم بیك یامان خلقلار بار ایدی آلارنی ضبط قیلوقصدی بلان صوغوشوب آخر اوزی آنده هلاك بولدی - آنداان صونك اول اولكاچ آننك بالالاری آراسنده نزاع چیقوب

روس مملکتن بولوشدیلر اوچ اوغلی بار ایدی اوزلری‌ننك نظاملاری‌بوینچه مملکت‌نی وارثلر آراسنده بولشکاچ اولوغ اوغلی یاروپولك کییف‌ده کنازلك قیلدی‌اورتانچی اوغلی اولیغ دریؤلن خلقنه‌وهم کچی اوغلی ؤلادیمیر ناوغورودده کنازلك قیلدیلار آرالارنده نزاع ودوشمانلق پیدا بولوب یدی‌یل صوغوشدیلار. یاروپولك هم اولیغ بوصوغوشده هلاك بولوب مملکت باریسی‌ده ؤلادیمیرکا قالدی.

کناز ؤلادیمیر ٩٨٥ - ١٠١٤

کناز ؤلادیمیر ٩٨٥ نچی یلده آغالاری بلان صوغوشوب یالغوز پادشاه بولوب قالغاچ آتاسی نظامنچه مملکت‌نی آرتدررغه اجتهادایتوب غالتسیه‌نی. لیتوانی . لیفلاندیه‌نی آلدی . روس خلقی مونکارچه پت پرست ایدیلر روس خلقنده پت‌لرنی بتورتوب خلقنی خریستیان دیننه کرتدی اصلاؤان حرفلری شول زمانلاردهٔ اختراع قیلنمش درمیفادی وهم کیریل دیکان ایکی قرنداش انجیلنی اصلاؤان تلنه نقل قیلمشلاردر. ؤلادیمیرننك ١٢ اوغلی بار ایدی دورت اوغلی اوزی سلامت وقتده اولدیلر قالغان بالالارینه مملکت‌نی اوزی‌ننك نظامنچه بولوب بیردی اما آتالاری اولکاچ‌ده آغای انی آراسنده تاتولق بولماینچه بربری بلان صوغوشورغه توتوندیلار

کناز اسؤتوپولك برنچی ١٠١٤ - ١٠١٩

بوصوغوشنی قوبتاروچی بیکراك اسؤتوپولك یاروپولك اوغلی ایدی اول اسؤتوپولك ؤلادیمیرننك اوغل‌لق‌قه آلغان اوغلی‌ایدی همه قرنداشلرین اوتروب مملکت‌ده یالغوز پادشاه‌بولماقچی‌بولوب راصتاوده‌تورا تورغان‌بوریس دیکانن هم‌مورم‌ده تورا تورغان غلیب دیکانن اوتوردی

کناز یارصلاف برنچی ١٠١٩ - ١٠٥٤

اما ناوغوروداغی یارصلاف دیکانی ؤلادیمیرننك اوغلی‌ایدی اوزین وهم آغالارین صاقلادی اسؤه‌توصلاف‌نی روس یرندن بوتونلای قودی اوزی کییف‌ده کنازلك قیلدی . اوزی‌ننك براچیسلاف پلوطاسکی دیکان‌قرنداشین دخی طوغان قرنداشی مستیسلاف طمو طارافانسکی دیکانن اوگوت نصیحت

قیلوب انصافقه کیتوردی مملکتنی کوپ حکمتلر آرتدردی علم خانه‌لر صالدردی۔ روس اسکی پراؤا دیگان برزاکون کتابی یازدی۔ کییف شهرنی اول صالدرغان عبادتخانه حاضرده‌ده بار درصوفیسکی صوبور دیرلر۔ همه یاوروپا پادشاهلاری بلان آشنالق پیدا قیلدی ۔ مملکت‌کا سرحدلر تعیین قیلدی آنکارچه روس مملکتی‌ننک چیکلری نامعلوم ایدی

کناز ایزاصلاف برنچی ۱۰۵۴ - ۱۰۷۸

یارصلاف‌ننک اوزندن صونك بش اوغلی قالغان ایدی اوززماننده هربر اوغلنه مملکت‌ننک بر اولوشین تعیین قیلوب اولوغ اوغلی ایزاصلاف‌نی اولوغ کنازدیب آطاغان ایدی ۔ ایزاصلاف یارصلاف اوغلی باشقه کنازلر بلان نزاع وصوغشلار پیدا قیلوب انیلرین بیك زحمت چیکدرکاندن‌صونك ؤسیؤولود وهم اسؤه‌توسلاف‌دیکان انیلری اوزین مملکتدن قودیلار

کناز ؤسیؤولود برنچی ۱۰۷۸ - ۱۰۹۳

ایزاصلاف اورننه ؤسیؤولود یاروصلاف اوغلی کناز بولوب قالسه‌ده لکن پادشاه‌لقنی کماهو ادا قیلا آلمادی یومشاق‌کشی ایدی امایخشی‌کشی ایدی آلای بولسه‌ده کوب اش آرتدرا آلمادی

کناز اسؤه‌توپولك اوچونچی ۱۰۹۳ - ۱۱۱۳

ؤسیؤولودننك وفاتندان صونك آننك اوغلی اسؤه‌توپولك تحت‌کا اوتوروب روس مملکتنه کناز بولغاچ روس مملکتی‌ننك ترتیب‌سزلگین وفسادین بیکراك آرتدردی باشقه کنازلر آننك سوزین طنگلاماس بولدیلار آنکارمطیع بولمادیلار بربری بلان صوغوشدیلار

کناز ؤلادیمیر مانا ماح ۱۱۱۳ - ۱۱۲۵

آندان صونك ؤسیؤولودننك اوغلی ؤلادیمیر مانا ماح دیرلر ایدی کناز بولوب روس مملکتن توزاتدی مملکت ایلکاری قوتن تابدی یارصلاف زمانداغی کبك بوتون روس مملکتنه برباش کنازبولدی اوزی‌ننك قول آستونداغی هر

قایسی کنازلرکا بیوردی هر قایسی کنازلر اوزیرلرنده یخشی توردیلار آرالارنك دعوالاری بولسه حکم ایتار ایدی و دعوالارین قطع قیلور ایدی مطیع بولماغانلارغه قاطی جزا بیرور ایدی مملکتنده تمام طنچلق وعدالت بولوب چیتده‌کی دوشمانلاری مثلا پولوف وبولغار وهم لیتوف خلقلاری انصاف ایتدی‌لر دوشمانلقلارین قویدیلار- گریك‌لر پادشاهی الیکسی دیکان کشی ۋلادیمیرنی یاراتوب دوست کوروب بولاك تاج وپادشاهلق کیوم یباردی-

مستیسلاف اکبر ل ۱۱۲ - ۱۱۳۲

ۋلادیمیر ماناماح‌ننك اورننه آننك اوغلی مستیسلاف کناز بولوب آتاسی نظامنچه مملکت احکامن یخشی تدبیربلان یورتوب باشقه کنازلرکا اولوغ پادشاه‌کبك بولدی اوزینه مطیع بولماغانلارنی گریك یورطنه قودی

کناز یاروپولك اوچونچی ۱۱۳۲ - ۱۱۳۹

مستیسلاف‌ننك وفاتندان صونك کنازلر آراسنده ایلکارکی‌شیکللی دوشمانلق غالب بولدی آننك اورننه قالغان یاروپولك دیکان کناز ۋلادیمیرننك اوغلی ایدی اوزی‌ننك آغالارین انیلرین ومستیسلاف بالالارین هیچ طیا آلمادی برسی‌ده یاروپولك‌کا مطیع بولمادیلار اوزلرینه تیکان مملکت اولوشنه راضی بولمادیلار تورلو نزاعلار قوبتاردیلار شول سببلی یاروپولك مملکت‌نی ضبط قیلا آلمادی ویخشی ترتیب‌کا صالالمادی

کناز ۋسیۋولود ایکنچی ۱۱۳۹ - ۱۱۴۶

آندان صونك یاروپولك اولکاچ ۋسیۋولود اولیغ اوغلی چیرنیکوفسکی دیرلر ایدی کییف‌ننك کنازلکین بیلاب روس خلقی آراسنده تولقون وبولغاتولار پیدا قیلدی ماناماح اوغلانلاری بلان اولیغ اوغلانلاری آراسنده یوز یل‌غه قدر صوغشلار بتمادی جانجال قوبتاروچیلار ایدی ۋلادیمیرننك بالالاری‌هم آننك نسل‌لری بار ایدی اما کناز ۋسیۋولود آلارننك نزاع و غیرتنه اعتبار والتفات قیلماینچه کییف‌نی اوزی‌ننك تحت حکومتنده توتدی - غالیتسیه کنازین اوزینه اطاعت قیلدردی ویواشلاندردی - اوزی‌ننك حیاتنده کییف‌نی ایغور اولیغ اوغلینه

طابشردی اما کییف خلقی بزکا کناز ماناماح نسلندن بولسون دیب قاروشوب
قار ادیلار آخر ایز اصلاف نی کنازلك کا چاقردیلار ایز اصلاف مستیسلاف اوغلیدر

کناز ایز اصلاف ایکنچی ۱۱۴۶ - ۱۱۵۴

ایز اصلاف اوز وقتنداغی همه کنازلردن یخشی راق وانصافلی راق ایدی اما
اوزی یاش کشی بولا توروب بارچه آغا انیلرندن اوستون چیقوب کنازلك کا
اوتورغانغه آغای انیسی کونچیلك قیلدیلار خصوصا صوزدال کنازی یوری
ۋلادیمیر اوغلی راضی بولمادی حاصل کلام ایز اصلاف بر وقتده نیچه کنازلر بلان
صوغوشدی مثلا صوزدال کنازی بلان غالجه کنازی بلان صوغوشوب کوب خلقن
قردی کییف شهری که بر کناز قولنه که ایکنچی کناز قولنه توشوب آخرینه
قایتاروب آلدی - آندان صونك اوزی ننك وفاتی قریب بولغاچ کییف نی
اوزی ننك برادرینه روستیسلاف قه طابشردی اما کییف روستیسلاف قولنده
اوزاق تورمادی چیرنیکوف کنازلرندن برسی یوری دولغاروکی دیرلر ایدی
کییف نی آلوب روستیسلافنی کییفدن قودی - یارصلاف ننك وفاتندان صونك
ایز اصلاف وفاتنه چاقلی روس مملکتی بیك ناچار حالده وغایت ترتیب سزلكده
بولوب توردی یوز یل قدر روس مملکتی صوغوشدان توقتاب تورمادی باشقه
کنازلر هر قاچان کییف کنازینه اطاعت قیلمادیلار هر قایسی اوزینه باش
بولدیلار من اولوغ کناز دیب هر قایسی اولوغلقنی دعوا قیلدیلار - شولای ایته
تورغاچ آخر روس یورطی نیچه حصه‌غه بولنوب هر یرده مستقل کنازلر بولدی
مملکت نی بولوشدیلر یارصلاف بالالاری بلان ماناماح بالالاری آراسنده بولغان
واقعه‌لر بعینه بولار آراسنده‌ده واقع بولدی - آغای انی آراسنده مناسبت
باری تل‌لری بر دین‌لری برلك كنه ایدی اوط بلان صو کبك توردیلار روس
مملکتی نیچه مستقل کنازلردن عبارت ایدی یعنی روس یورطنده یدی
کنازلك پیدا بولدی

اوّل پولوط اسکی کنازلکی - بو مملکت ده کنازلك قیلدی ۋسیسلاف براچیسلاف
اوغلی ننك نسلندن بولغان کنازلرکه یاروصلاف نسلنه آلار دوشمانلار ایدی

۲ نچی غالسیه کنازلکی - آلارننك تخت گاه شهری دنیستر صوی بوینده ۋلادیمیر
ۋلودار اوغلی صالغان قالاده ایدی اما بو مملکت بیك تیز رواج تابدی له خلقین

وهم ۋينگر خلقين ازدحام قيلدى ويواشلاندردى گريك مملكتى بلان صاتو آلو قيلوشورلار ايدى صونكندن غاليتسيه كنازلكى ديب مشهور بولدى

٣ نچى ۋالين كنازلكى - مونده كنازلر ايزاصلاف مستيسلاف اوغلى ننك نسلندن ايديلر - ۋالين كنازلرى ننك آقتوغى رامان ۋولودار اوغلى ايدى آننك نسلندن كنازلر كيسولكاچ غاليتسيه كنازلرى ننك برسى پادشاه بولدى

٤ نچى چيرنيكوف كنازلكى - اماچيرنيكوف ده سيۋرده رزن ده كنازلر باريسى ده اسۋه توسلاف ننك ايكى اوغلندان جايولشلر در برسى اوليغ ايكنچى سى يارصلاف ايدى اوليغ بالالارى چيرنيكوف ده طوبچاوده هم باشقه قالالارده كنازلك قيلديلار - قوتلى آدملر ايدى هميشه ماناماح نسلى بلان اوروش قيلديلار صوغش لارى بارى كييف هم ناۋغورود اوچون ايدى - يارصلاف بالالارى رزن ده هم پرونسكى ده كنازلك قيلورلار ايدى

ل نچى سمولين اسكى كنازلكى - بومملكت لرده روستيسلاف بالالارندان كنازلر بولدى سمولين كنازلرندن ايكسى بيك يكت وبهادر آدملر ايدى برسى مستيسلاف روستيسلافيچ حرابرى ديرلر ايدى ايكنچى سى آننك اوغلى ايدى اودالوى ديب لقب بيرمشلر ايدى آلار ايكسى ده روس يورطين كورشى تيكراده بولغان يرتقچ آدملردن قاراولچى بولوب صاقلادى لار - اودالوى ديكانى رامان ۋالين اسكى اولكاچ غالجه دان وينكرلرنى قووب كنازلكنى اوزينه آلدى

٦ نچى صوزدال كنازلكى - صوزدال قالاسين يورى دولغاروكى ديكان كناز عمارت قيلغان ايدى بومذكور يورى روس خلقين آبرازاوايت ايتدى آننك آرقلى روس مملكتى قوت تابدى - اندرى اسملى اوغلين كييف كا تعيين قيلدى اما باشقه كنازلر شيكللى اوزوقتنده مملكتن بالالارينه بولوب بيرمادى اوزى اولكاچ بالالارى بولوشديلر - ١٣ نچى عصرننك باشنده راق ۋلاديمير - راصتاوهم تۋير مملكت لرى آندان رواج تابمشلار ايدى ومشهور بولمشلار ايدى - بولار زماننده قالا صايون بر پادشاه بولوب

٧ نچى ناۋغورود وهم پسكوف كنازلكى ايدى - اوشبو مملكت لرننك كنازلرى برسى ده كناز نسلندن توكل ايدى - كناز ايتوب اوزلرى كيمنى تلاسه ده قويالار ايدى براونى كناز ايتوب قويغاچ ياراتماسه لار آنى قووب يبارالر ايدى كاها اوز آرالارندان براونى كناز ايته لر ايدى -

۱۲۳۸ دن ۱۳۲۸ نچی یلغه‌چه بولغان واقعه‌لر

۱۳ نچی عصرننك اوّلنده روس یورطینده فتنه وهلاکت کوب بولدی روس یورطی مانغول خلقی‌ننك حکومتی آستونده قالوب ایکی عصر یعنی ایکی یوز یل مانغول‌غه قل بولوب توردیلار - ۱۳ نچی عصرننك باشنده مانغول وتاتارننك حکمدارلارندان تیموچین یازوغای اوغلی چنکزخان دیب مشهوردرکه سبر طرفندان آمورصوی بویندان کوب خلق جیوب روس مملکتنه کیلدی سبریاقی خلقلارندان مانغول وتاتار وغیر جنسدن کوب خلق بلان کیلوب بو طرفده بولغوچی تاتار طائفه‌سین اوزینه باغوندروب مانغول وتاتار خلقندان بی‌حساب عسکر یاصادی خلقی کوبایگاچ بوتون دنیانی بر قبضه‌غه کرتامن دیب اوزینه چنکزخان دیب آط قوشدی یعنی جهانکیزخان لقبی آلدی - اوّل آز وقتده قطای‌غه باروب نیچه شهرلرنی خراب ایتدی - بخارنی کابول‌نی قزل باشنی خراب ایتدی هر قایده بارسه شهرلرنی یاندردی کویدردی خلقین قردی نیچه‌سین اوزینه قل ایتدی

۱۲۲۴ نچی یلده چنکزخان‌ننك عسکری قاوقس طرفنه باروب قاوقس خلقین درسلکتدی آنده پولوف دیکان خلقنی شهرلرندن قووب دنیپر صوینه قدر یتکوردیلر - پولوف‌ننك خانلاری عالجه کنازلرندن یاردم طلب ایتدی اول وقتده عالجه‌ده مستیسلاف اودالوی دیکان کمسنه کناز ایدی - مستیسلاف دخی تیز زمان عسکر حاضرلب چنکزخان عسکرینه قارشو باردی آزاو دینکزی قاتنده کالکا صوی بوینده مانغول وتاتار عسکرینه اوچراب بیك قاطی صوغوشدیلار آخر چنکزخان عسکری غالب بولوب مستیسلاف‌ننك عسکرین صندردی - چنکزخان عسکری روس یورطین تمام ضبط قیلسه‌ده قدرتی بار ایدی لکن چنکزخاندان امر بولماغاچ شولای قالدروب اوزلری ایدل آری چیقوب کیتدیلر - ینه ۱۲ یلدان صونك چنکزخان‌ننك اوغلی اوگوطای‌خان آتاسی‌ننك وصیتی بوینچه اوزی‌ننك قرنداشین باطوخاننی بش یوز منك عسکر بلان روس یورطنه یباردی اورال طاوندن تامغرب زمین‌کا چاقلی بوتون یریوزین صوغوشوب آلونکز دیب امر قیلدی آندان صونك باطوخان ایکی مرتبه عسکر بلان کیلوب روس خلقین تمام اوزینه باغوندردی

۱۲۳۷ نچی یلده آق ایدل‌دن شمال شرقی جانبندن کیلوب پرونسکی‌نی رزاننی مسکاونی ۋلادیمیرنی یارصلاونی وغیر قالالارنی خراب ایتدی ۋلادیمیر

شهری‌ننك کنازی یاگور ۋسیۋولود اوغلی باطوخان‌ننك عسکرینه قارشو توررماقچی بولوب سیت صوی بوینه عسکر چقاردی آخر بارچه عسکری بلان اوزی هم هلاك بولدی - باطوخان ناۋغورودقه یوز چاقرم یتماسدن ایدل بوینده اوزی‌ننك منزلنه قایتدی - ینه ایکنچی طرفدان یعنی جنوب عربی طرفندان کیلوب روس خلقی بلان صوغوشورغه نیت ایتدی
١٢٤٥ نچی یلده ینه کیلوب پیریاصلاف شهرین چیرنیکوفنی کیف‌نی ۋلادیمیرنی ۋالین اسکی‌نی عالجه‌نی وهم باشقه شهرلرنی تمام تو بنه‌چاقلی خراب ایتوب قورو یرقالدردی تمام روس یورطین خراب ایتوب آندان صونك لهستان‌نی‌وهم ۋینکریه‌نی خراب ایتدی بوتون یاوروپا مملکتلرین تمام‌قورقوغه‌توشروب تمام دنیانی سلکتدی - آندان‌صونك باطوخان اوگوطای‌خان‌ننك وفات‌خبرین ایشتکاچ بو صوغوشنی تاشلاب ایدل بوینه قایتدی آق توبه دیکان یرکا سارای بنا قیلدی - آندان صونك صارایچق دیکان بر مملکت تأسیس قیلوب باطوخان اوزی هم آندان صونك بولغان خانلار روس مملکتنه غلبه تابدیلار کیراك یرکا کنازلر تعیین قیلورلار ایدی صارایچقده وروس مملکتنده تاتار حکومتی شایع بولدی -

روس خلقی‌ننك مانغول تاتارغه اطاعتلری

باطوخان‌ننك غلبه‌سندن صونك نی‌قدر کوب‌خلقلی‌بولغان شهرلر باری‌طاوطاو اویولوب جیمروك بنالاری‌غنه قالدی همه خلقی قلچ آستونده یاکه اوطایچنده هلاك بولدیلار کنازلرننك نسللری بتدی قالغان روس کنازلری اوزلرین وخلقلارین قوتقارورا اوچون باطوخان‌غه اطاعت کورساتودن‌باشقه‌چاره‌تابمادیلار - باطوخان همه روس کنازلرین بیعت آلور اوچون اوّل‌مرتبه چاقرغانده لا ونعم دیمایچه باش اورورغه واطاعت کورساتورکا باردیلار همه کنازلردن اوّل یارصلاف ۋسیۋولود اوغلی باطوخان‌غه اطاعت اظهار قیلورغه باردی آندان صونك هرقایسی کنازلر برام‌برام باروب اطاعت اظهار قیلدیلار - باطوخان یاگورنی ۋلادیمیرکا کناز ایتوب همه کنازلرکا باش قیلدی آندان صونك دانیل رامان اوغلین غالیتسیه کنازلرینه باش‌ایتوب‌کنازلك‌کا تعیین قیلدی - روس‌خلقی‌ایکی‌کا آیرولدی برسی روس‌شرقی‌ینه‌برسی‌روس‌غربی آطالدی -

روس شرقی

یارصلاف ڤسیڤولود اوغلی‌ننك قول آستیندا‌غی اورس خلقی کوب فتنه‌لر وآورلقلار بلان مبتلا بولدیلار کناز یارصلاف باطو خان‌غه نیچه مرتبه باردی خراج تولادی کوب تواضعلق واطاعتلر اظهار قیلدی. شول روشچه آقرونلق بلان صوغوشقه کوچ جیارغه وقتنی اوزاقلاتدی دخی آننك اسلوبنچه الیکساندر یارصلاف اوغلی صوغوشقه کوچ جیارغه شروع قیلدی نیفی اسکی دیرلر ایدی. لکن اول فکرلادی که بو کیفیتده روس خلقی نیچه تورلی کنازلر قولی آستونده بولوب تورغانده تاتار حکومتندن قوتولوی ممکن مکر اوّل روس خلقین بر مستقل پادشاه تحت تصرفنه جیارغه کیراك دیب بارچه روس خلقین برکا قوشارغه اجتهاد قیلدی. تواضعلق ویواشلق بلان روس خلقین مانغول وتاتار حکومتندن قوتقارورغه قریب ایدی لکن وفاتی ایرشوب اوزندن صونك بالالاری آننك باشلاغان اشلارین ادا قیلا آلمادیلار ایلکارکیچه اوز آرالارنده نزاعلار چیقاروب برسی اوستوندن برسی باطوخان‌غه باروب تهمت وبهتانلار سویلاب خان حکمی بلان حکملاشوب حتی باطوخان‌غه یاردمچی بولدیلار باطوخان کشیلری بلان برکالاشوب روس یورطین بیکراك خراب ایتدیلر ـ الیکساندر نیفسکی‌ننك بالالاری دیمیتری بلان اندری آراسنده نزاعلار واقع بولوب آخر ایکسی‌ده هلاك بولدیلار آندان صونك الیکساندرننك نبیره‌لری میخایل یاگور همان بو نزاغلارنی قویمادیلار آلار هم قایسی قایده هلاك بولدیلار میخایل‌نی اوزبك خان اوتوردی. یاگورنی کنزلك دیمیتری اوتوردی میخایل اوغلی ـ دیمیتری‌ننك انیسی الیکساندر هم یاگورننك اوغلی ایوان اوز آرالارنده همان نزاغنی قویمادیلار آرالارنده دوشمانلق همان بتمادی ـ

روس غربی

روس یورطی‌ننك مغرب طرفین دخی باطو خان توبنه چاقلی خراب ایتوب نی گورلاب تورغان ڤالین اسکی شهرین هم غالیتسیه‌نی هلاك ایتدی ڤالین اسکی‌ده کناز ایزاصلاف‌ننك نسل‌لری بتدی مستیسلاف اودالوی اورننه قالغان دانیل رامان اوغلی برعقل ایاسی آدم ایدی مانغول تاتارلاری خراب ایتوب کیتکان شهرلرنی بر آز تعمیر قیلغالادی ـ اورمانغه آنده مونده قاچقان روس خلقین همه‌سین ازلاتوب جیدردی یانکا بر مملکت توزودی ـ غالیتسیه ڤالینسکی

هم غرودنا ولایت لری ننك بر اولوشی دخی مالداوْیه طرفلاری جیولوب بر مملکت بولدی ـ اما دانیل ننك باطو خانغه بیك قرابتی بار ایدی باطو خان آنی غالیتسیه کا خان ایتوب تعیین قیلدی ـ اما دانیل ننك بالالاری هم آندان تو بانکی نسل لری باطو خانغه مطیع بولور بولماس بولوب خراج تولاب توردیلار ـ

مسکاو مملکتی

روس یورطنده بارا تورغاچ کوب تغیرلر بولوب روس کنازلری کیلوب کیلوب مسکاو خاننه قوشولا باشلادیلار کنازلکنی باری برگنه نسلکا تابشردیلار روس قومی حتی بزکا کناز برکنه نسلدن بولسون صوزدال کنازی ایوان دانیل اوغلی نسلندن کنه بولسون دیب دعوا قیلدیلار

کناز ایوان دانیل اوغلی قلیطه ۱۳۲۸-۱۳۴۰

اینك اوّل مسکاو خانی الیکساندر نیفسکی ننك اوغلی نسلندن ایوان دانیل اوغلی ایدی قالطالی ایوان دیکانلری شولدر مسکاونی اوّل باشده اول عمارت قیلدی ـ صارایچق خانی اوزبك خان آنی مسکاو کا کناز ایتوب تعیین قیلمش ایدی هم اوزبك خان آرقلی باشقه کنازلردن اوستونراك درجه‌ده ایدی یارصلاف مودری هم ڤلادیمیر ماناماح شیکللی اوز وقتنده کوب شهرت تابدی مسکاو کنازلری منم نسلمدن کنه بولسون دیب نظام وضع قیلدی ـ شول وقتدان بیرلی روس مملکتی ننك پای تختی مسکاو بولدی

کناز سیمون ایوان اوغلی ۱۳۴۰ - ۱۳۵۳

ایوان قلیطه اورننه آننك اولوغ اوغلی سیمون مسکاوده کناز بولوب آتاسی شیکللی اوزبك خانغه یاقن بولدی خان ننك مصلحتی بلان باشقه کنازلرکا باش بولوب آتاسی نظامنچه من روس مملکتی ننك اولوغ کنازی دیب اوزینه لقب بیردی باشقه کنازلر همه‌سی مونکار مطیع بولدیلار مطیع بولماینچه چاره تابمادیلار ـ شوننك اوچون آنی سیمون ایوانیچ غوردی دیب آتامشلار ایدی

کناز ایوان ایوان اوغلی ایکنچی ۱۳۵۳ - ۱۳۵۸

ایوان قلیطه ننك ایکنچی اوغلی ینه ایوان ـ آغاسی اولکاندن صونك اولوغ

کناز

کناز بولدی ـ آتاسندان هم آغاسندان ده اوز دردی مملکت توتارغه بیك غیار چقدی مملکت ده کوب یانکا اشلار آرتدردی آننك وفاتندان صونك آننك اوغلی دیمیتری کا کنازلك تیکاچ صوزدال کنازی ایندی اولوغ کنازلك منکا تیه‌در دیمیتری یاش کشی دیب اولوغ کنازلکنی آلماغه تلادی اما بایار خلقی دیمیتری کا شفقت ایتوب کنازلکنی آنکا تابشردیلار صوزدال کنازین باصدیلار

کناز دیمیتری ایوان اوغلی دونسکوی ۱۳۶۲ - ۱۳۸۹

دیمیتری ایوان اوغلی کناز بولغاچ ایکی تورلو اش بلان بیکراك مشهور بولدی بری شولدرکه اوزی ننك قول آستونداغی کنازلرکا بیك غیرتلی ایدی ینه بری شولدرکه مانغول وتاتار خلقنه مقاومت قیلدی آغالاری نظامنچه بوتون روس یورطنه اولوغ کناز بولوب کوب واق کنازلرننك قوللارندان مملکتلرین آلدی اما تویر کنازی دخی رزان کنازی اوّل باشده راضی بولماغانلار ایدی اما دیمیتری آلارغه‌ده غیرت ایتدی آلارهم باصلدیلار ـ آخر روس کنازلرینه غلبه تابقاچ صارایچق خاننه هم اطاعتنی سوندردی نیچه مرتبه باروب تاتارلارنی ومانغوللارنی یومشاتدی ـ اول وقتده اوردا خانی ننك بیك قوتلی مامای دیکان بر عسکر باشلغی بار ایدی ـ مسکاو کنازی ننك اطاعتسزلکی اوچون مسکاوکا عسکر یباردی مسکاونی آلونکز تالانکز یاندرنکز دیب امر ایتدی ـ اما دیمیتری آلارمسکاوکا باروب یتماس بورون رزن قرنده اوچراشوب بیك قاطی صوغوشدیلار ۱۳۷۸ نچی یل ایدی آندان صونك بو عسکر باشلغی مامای ینه اورداغه قایتوب کوب عسکر جیوب روس اوستنه کیلدی ـ لیطوا کنازی یاهللا دیکان کشی ایدی آننك بلان برکا قوشلوب مسکاوکا عسکر سوردیلار ـ مسکاوخانی دیمیتری هم باشقه کنازلر مسکاوعلمی آستنه جیولدیلار حسابسز عسکر جیوب مامای‌غه یعنی تاتارلارغه قارشی دون صوی بوینه چقدیلار ـ دون صوی بوینده کولیکوف قرنده ایکی طرف ننك عسکری اون چاقرم یرنی جایولوب اولوغ صوغش قیلدیلار ـ روس عسکری ننك باشلغی دیمیتری ۋالینسکی هم ۋلادیمیر سیرپوحسکی دیکان کشیلر ایدی ـ بیك قاطی صوغشقاندان صونك مامای ننك عسکری صنوب اوزی قاچدی مامای ننك دوشمانی توقتامش دیکان کشی بار ایدی مامای عسکری ننك قالغانلارین تارقاتوب بتوردی ـ اما اول توقتامش دیکان آدم

آقساق تیمورننك صوغشچی‌سی ایدی آقساق تیمور اول وقتده صارایچقده باطوخان اورننه خان بولمش ایدی - روس مملکتن اوزی‌ننك قولی آستنه آلمق نیتی بلان ۱۳۸۲ نچی یلده عسکرجیوب دفعة مسکاوکا کیلوب باصدی مسکاونی یاندردی خراب ایتدی مسکاوکنازلرینه یانکادان خراج صالدی

کناز ۋاسیلی دیمیتری اوغلی ۱۳۸۹ - ل ۱۴۲

دیمیتری دونسکوی‌ننك وارثی ۋاسیلی آتاسی اورننه کناز بولوب آقرون آقرون عقل بلان بیك صاقلانوب راصتاو کنازلکن صوزدال وهم نیژنای کنازلکن قولی آستنه آلدی اما مسکاواوزی‌ننك آخر عمرینه‌چه تورالماینچه وتعمیر قیلونماینچه‌توردی- وهم باشقه کنازلر آننك سوزینه‌خلافلك قیلماغانلاری سببلی اوزی‌ننك اوستنه کیلکان دوشماننی دفع قیلور ایدی - ل ۱۳۹ نچی یلده آقساق تیمور ینه عسکرجیوب مسکاو خانی اوستنه کیلدی - مسکاوده کوب فتنه‌لر بولوب آخر مسکاوخانی تیمورننك عسکرین قاچوردی -

کناز ۋاسیل ۋاسیل اوغلی اوچونچی ل ۱۴۲۶ - ۱۴۶۲

ۋاسیل دیمیتری اوغلی اولکاچ آننك اوغلی ۋاسیلی دخی کناز بولوب آغاسی انسی بلان برده طنوشمادی وتاتولقلاری بولمادی یکرمی یللار چاماسننده صوغش بلان اوتکاردیلر کنازلر بربرین اوترشوب بربری‌ننك کوزلرین چقاروب هلاك بولوب بتدیلر- بومذکور کناز ۋاسیلی یومشاق کشی ایدی اوزی اولماس بورونوق کنازلکنی اوزی‌ننك اوغلنه تابشردی -

(لیطوا مملکتی)

اما لیطوا خلقی اول زمانده باشقه برتورلونسلدن ظهور ایتکان خلق ایدی اصلاۋان نسلندن هم گیرمان نسلندن توکل ایدی‌لر- اما ایسکی‌دن بیرلی ۋیلنه ولایتنده توروب یارصلاف مودری دیکان کنازکا خراج‌تولاب تورمشلار ایدی - اما روس کنازلری تاتار طرفندان کوب قوماچاولقلار بولغانلق سببلی اول لیطوا خلقی روس کنازلرینه رعیت بولودان قوتولمشلار ایدی حتی آلار ۋالین‌هم‌پسکوف شهرلرین بیلامایچه آزقالمشلار ایدی- اما الیکساندر نیفسکی وهم‌دانیل رامان‌اوغلی آلاردان آلغان‌شهرلرین ده‌قایتاروب آلدیلار-

لیطواننك

لیطواننگ کنازی دانیل شؤیرن دیکان آدم ایدی لیطوا کناز لکن یخشی ضبط قیلا بلماکانلک سببلی لیطوا مملکتی غالجه‌غه قوشولدی

کناز هدیمین ۱۳۲۰ - ۱۳۴ل

۱۴ نچی عصرننگ باشنده لیطواده کنازلک تختنه هدیمین دیکان بر یانکا کشی اوتوردی روس‌ننگ کوب مملکت‌لرین اوزینه باغوندروب اوزی‌ننگ تخت تصرفنه کرتدی روس‌ننگ ایسکی شهرلرین کوبوسین آلدی مثلا کییف‌نی مین‌نی ؤیتب‌نی دخی چیرنیکونی آلدی قایسین صوغوشوب آلدی قایسین بر بر تورلو حیله بلان اوز تصرفنه کرتدی اما هدیمین اوزی دین‌سز نرسه ایدی آلایده روس خلقنه دین خصوصنده کوب شفقت قیلدی - تازا یوراکلی کشی ایدی خراج تولاسه‌ده اوزبك خان‌غه سلام‌غه بارماس ایدی - لیطوا خلقی آنی اولوغ پادشاه دیب اقرار قیلدیلار

کناز آلهیرد ۱۳۴ل - ۱۳۷۷

آندان صونگ هدیمین اورننه آننگ اوغلی آلهیرد پادشاه بولوب اوزی‌ننگ مملکتن تاتار خانلارینه خراج تولاودن قوتقاردی ناوغوروددە هم پسکوفده - تؤیرده آننگ حکمی اجرا قیلنور ایدی لیطؤا پادشاهلغین ینه کینکایتور اوچون مسکاونی‌ده آلماقچی بولغان ایدی امادیمیتری دونسکوی مسکاوننگ سرحدلرین صاقلاب حتی لیطوا کنازلرندن بعض شهرلرین قایتاروب آلدی

کناز یاهیللا ۱۳۷۷ - ۱۳۹۲

آلهیرد اوغلی یاهیللا پادشاه بولغاچ لیطوا کنازلکی بلان لهستان کنازلکین برکا قوشدی - یاهیللا لهستان کنازی‌ننگ یادؤیك اسملی قزین آلمش ایدی آخر ۱۳۸۶ نچی یلده لهستان کنازلکی‌ننگ تاجین کیدی هم کاتولیك دیننه کردی آندان صونگ اوزی‌ننگ تخت تصرفنده بولغوچی روس خلقین هم کاتولیك دیننه اوندای باشلاغاچ لیطوا خلقی آنی عزل قیلوب آننگ اورننه قرنداشین ؤیطولدنی پادشاه ایتدیلر

کناز ؤیطولد ۱۳۹۲ - ۱۴۳۰

آندان صونگ ؤیطولد پادشاه بولغاچ سمولین‌نی هم موندان غیر شهرلرنی آلوب

مملکتن ضور ایتدی حتی کالوغه شهرینه چاقلی کیلوب یتدی اولوقتده مسکاوده ڤاسیلی دمیتری اوغلی خان ایدی اول مسکاونی محکم صاقلادی ـ اوشبو کناز لیطوانی لهستاندان آیروب ایکی مملکت ایتارکا تلاکان ایدی اما عمری ننک مدتی منقضی بولوب مرادینه ایرشه آلمادی ڤیطولددن صونک براو پادشاه له خلقی ننک دوشمانی ایدی کوب جفالار چیکدرکاندن صونک آنی عزل قیلوب کازیمیرنی یاهیللا اوغلین پادشاه ایتدیلر

کناز کازیمیر ١٤٤٠ - ١٤٩٢

کناز کازیمیر وقتنده لهستان لیطوا مملکتنه قوشولغان ایدی ینه موندان صونک کاه آیرولوب کاه بر مملکت بولدی ـ

١٥ نچی عصرننک اورطالارنده روس یورطنده تورلو مملکتده تورلو آدملر کناز بولوب تورمقلاری آز ایا باشلادی ـ صارایچق خانلاری دخی ضعیفلانوکا یوز توتدیلار باطوخان اورننه قالغان خانلار روس یورطنه غلبه قیلا آلماس بولدیلار خانلارننک تصرفنده بولغان مملکتلر وولایتلر آز آز مسکاو مملکتنه قوشولا باشلادی مسکاو کنازلری کذلك کناز لقبن قویوب پادشاه لقبی بلان آطالدیلار ـ

ایڤان ڤاسیلی اوغلی اوچونچی ١٤٦١ - ١٤٩٢

ایڤان ڤاسیلی اوغلی اینك اوّل پادشاه لقبی بلان آطالدی اوزی ننك عدللکی سببلی اولوغ اسمن کوتاردی اولوغ ایڤان دیرلر ایدی اوزی ننك تحت حکومتنده بولغان مملکتلرنی ایکی اولوغ واقعه دن قوتقاردی اوّل مملکت ده تورلو کنازلر بولونی بتوردی ایکنچی تاتارلارغه غلبه قیلدی دخی لیطوا پادشاهلغین اوز تصرفنه آلدی خلقین یاڤروپا بلان بلشلاندردی آننك زماننده روسیه دن یاط مملکتلرکا چقمق یوق ایدی ـ تخت حکومتنده بولغان اعیان ورعیتلرینه تعلیم بیردی وادبکا اوکراتدی ـ اوشبوروشچه روس یورطنده کنازلرنی آز ایتودان مقصودی بوتون روسیه کا بر مستقل پادشاه ایتمك ایدی آخر باراتورغاچ کنازلر اوزلرندن اوزلری بتدیلر ـ بعضلری اوزلری ایڤانغه تابشردیلار بعض مملکتلر ایڤانغه میراث قالدی بعضلرین صوغوشوب آلدی ـ مسکاو پادشاهلاریننك اینك دوشمانلاری تڤیر کنازلری ایدی اول هم لیطواغه قاچدی باری رزان وهم ناڤغورود کنازلری کنه قالدی آلارنی ده ١٤٧٨ نچی یلده صوغوشوب آلدی

بو ایۋان پادشاه‌ننك تاتارخانلارینه اطاعت قیلوب خراج تولاودن قوتولماقنه قریم‌خانی منکلی‌گری‌خان واسطه بولدی - اول وقتده اورداخانی احمد خان دیکان کشی ایدی قریم خاننه دوشمان ایدی بس مسکاو پادشاهی ایۋان فرصت تابوب قریم خانن اوزیاغنه کوندردی - قریم‌خانی‌ننك یاردمی بلان باروب اوردانی خراب ایتدی - صارایچق اورداسی دیکان اوروننی استرخان خانی آلدی اما آننك مسکاوکا کیلوب روس پادشاهلاری بلان صوغوشورلق قوتی یوق ایدی - مسکاوپادشاهی اوزمملکتننك قوت‌تابقاچ لیطوانی‌هم‌اوزی‌ننك تصرفنه آلدی -

بوزمان‌غه قدر یعنی ایۋان زماننه‌چاقلی یاط مملکتلردن روس‌یورطنه‌کیلوب کیتوب یورکان وهم روسیه‌دن چیت یورطلارغه باروب کیلوب یورکان آدم آز ایدی‌لکن‌اوشبو ایۋان‌زماننده‌یاۋرو‌پایولی آچولدی آننك‌سببی اوشبو ایدی که ایۋان‌گریك‌پادشاهی‌ننك صوفیه‌اسملی‌قزین آلمش‌ایدی اول‌زمانلارده‌سلطان محمد فاتح ایستامبولنی آلوب‌عثمانیه مملکتنه داخل‌بولغاچ ایستامبول‌ننك‌صونکغی پادشاه‌سی قسطنطین دیکان پادشاه ایدی ایتالیه‌غه بارغان ایدی بو ایۋان آلغان قز آننك سنکلی‌سی‌ایدی بس‌شول‌سببلی ایتالیه‌دن وغیریورطلاردان روسیه‌کا ایلچیلر کیله‌باشلادی-یاط مملکت‌لر بلان‌روسیه‌ننك‌سوداسی‌ضورایدی- اوشبو ایۋان پادشاه ایتالیه‌دان آقچه صوغوچی اوستالارنی وآلتون کموش معدنلرین ازلا‌گوچیلرنی کیتورتوب آقچه‌صوقدرا باشلادی- طوب‌لار یاصاتدی عسکرقورال‌لاری اشلنه تورغان کارخانه‌لر احیا قیلدی - عالم افیسرلر یعنی صوغوش علمین یخشی بلکوچی‌افیسرلر کیتورتدی اوزی‌ده معمار‌وحکیم‌کشی ایدی اوزینه آق‌پادشا دیب لقب قویدی- صودیبنیك دیکان زاکون‌کتابن باصدردی - بوتون روسیه‌کا برپادشاه بولقنی اول وضع قیلدی آخرعمرنده روس مملکتن اوزی‌ننك اولوغ اوغلی ۋاسیلی‌کا تابشروب اولدی

ۋاسیلی ایۋان اوغلی اوچونچی ١٥٠٥ - ١٥٣٣

اوشبو ۋاسیلی پادشاه اوزی‌ننك پادشاهلغنده آتاسنه تقلیدا کما هو آتاسی کبك مملکت‌نی ضبط قیلا آلماسه‌ده یخشی‌بولدی آتاسی نظامنچه لیطوا کنازی بلان یخشی مقاومت قیلدی اول وقتده لیطوا کنازی سیکزموند دیکان کشی ایدی -سمولین اسکی‌نی آلدی‌اوزی‌ننك‌مملکتن مشرق‌قه‌تابا صوزارغه‌اجتهاد قیلدی قزان مملکتنه طمع‌قیلدی قزان مملکتی ١٥ نچی‌عصرده تأسیس‌قیلنمس

ایدی ـ آننك تفصیلی بودرکه روس‌توار یخلارنده کرچه صارایچقده خانلار بتکاچ قزان‌خانلغی‌ظهور ایتمش ایدی‌دیسه‌لرده اهل اسلامچه‌بولغار مملکه‌سندان صونك‌بولغان‌خانی‌ننك‌بالالاری کیلوب ایسکی قزان اورننده شهر تأسیس قیلدیلار آنده یوز یل‌مقداری توروب آندان صونك کازانکه تاماغنه شهر یاصادیلار دیمشلردر اما نیچوك بولسه‌ده بولسون آخر قازانغه خانلارنی مذکور ۋاسیلی پادشاه تعیین قیلغالادی خصوصا صونکغی خانلار ۋاسیلی مصلحتی بلان خان بولشلار ایدی ـ حاصل‌کلام صارایچق ویران بولغاچ قازان‌مملکتی قوت تابقان ایدی ۋاسیلی اوزی هم قازان‌غه نیچه مرتبه سفر قیلدی ـ

ایۋان ۋاسیلیچ غروزنای ۱۵۳۳

اوشبو ایۋان غروزنای اوزی‌ننك ایللی یل پادشاه‌لغنده کوب‌ضور اشلر قیلدی اما اوّل باشده آتادان یاش‌قالوب ۱۶ یاشنه‌چاقلی مملکت‌نی آناسی توتدی آناسی هلینا اسملی ایدی لکن آناسی‌ده‌ایبان‌اوسوب‌یتکونچه‌تورمادی وفات بولدی ـ ایبان‌ننك آناسی اولکاچ اون‌یل‌قدر مملکت‌نی اعیان دولت قارادی لکن بوآراده مملکت‌ننك اشی بیك‌پراکنده بولدی مملکت اولوغلاری باری اوزنفسلرین قارادیلار ـ آندان صونك ایۋان پادشاه‌لق‌قه لیاقتلی بولغاچ ۱۵۴۷ نچی یلده پادشاه‌لق‌قه اوتوردی اویلاندی آناستاسیه رامان قزین آلدی ایلکارکی‌اولوغلارنی همه‌سین آلوشدردی یانکا توره‌لر تعیین قیلدی‌ـ اوزی‌ننك یاننده همیشه ایکی اشانچلی یکتلری بار ایدی سیلویستر هم آداشف دیکان کمسنه‌لر ایدی ـ آلارننك مصلحتی‌بلان مملکت‌ننك‌یتوشماکان‌یرلرین یتکوردی نظام‌سز وترتیب سز اشلارین نظام‌غه صالدی دخی آنکلیه‌قرالی‌بلان اشنالق پیدا قیلدی ـ آننك قورقغانی قازان ایدی ـ ۷ یل صوغوشقاندان صونك آخر ۱۵۵۲ نچی یلده قازان‌نی آلدی ـ آندان‌صونك استرخان‌نی آلدی لکن تیز زمان ایۋان غروزنای‌ننك اشی همان تنزلده بولدی

فیدور ایۋان اوغلی ۱۵۸۴ ـ ۱۵۹۸

ایۋان اولکاچ اوزندن صونك ایکی اوغلی قالدی بری فیدور وبری دخی دیمیتری اسملی ایدیلر ـ اولوغ اوغلی فیدور تحت‌کا اوتوروب اوزی‌ننك قاین‌آغاسی بولغوچی بوریس عادونوف‌دیکان آدم‌ننك یاردم قیلشوی بلان مملکت‌نی توزوك توتدی کینکان شهرلرین قایتاروب آلدی ـ اما دیمیتری

دیکانی ٩ یاشنده ایدی بوریس عادونوف‌ننك تلقیننی بلان اوتوردیلر- فیدوردان صونك مملکت منکا قالوردیب اوتورتدی

بوریس عادونوف ١٥٩٨ ل - ١٦٠٥ ل

واقعا فیدور اولکاچ پادشاه نسلی کیسولدی مملکت‌ننك اولوغلاری آننك اورننه بوریس عادونوف‌نی پادشاهلق‌قه‌صایلادیلار خلق ایچنده معتبر بولدی فیدور زماننده تمام بولماغان اشلرمونتك زماننده کمالات تابدی قریم‌طرفنه یول‌لارنی بیکلاتدی -

یالغانچی دیمیتری ١٦٠٥ ل - ١٦٠٦

بوریس‌عادونوف پادشاه بولوب آلتی‌یل‌تورغاچ لیطوادە بر آدم ظاهر بولدی اوتکون بیك‌زیراك‌کشی ایدی من دیمیتری‌ایوان‌اوغلی‌دیب دعواقیلدی - بوریس عادونوف منی اوترورکا ایلتکانده قول‌لارندان‌اچقنوب قاچمش‌ایدم ایمدی آغام فیدوراورننه پادشاه بولورغه من احق‌من دیب دعوا قیلدی- واقعا اول مناستردان قاچقان بر راهب‌ایمش- آنکارکوب‌کشی‌لر اشاندیلار- اوزینه لایق قاچقان پوصقان آدملرنی جیوب برعسکر ترتیب قیلوب نیچه شهرلرنی اوزینه باغوندرغاندان صونك کوب عسکر بلان مسکاوکا کیلدی بوریس عادونوف دخی آنکارقارشی عسکرچقاروب آلارنی قرددی آندان صونك دیمیتری اوزی لهستان‌غه قاچماقچی‌بولوب‌تورغانده بوریس‌عادونوف وفات‌بولدی - بو بوریس‌ننك کیساکتون اولومی خلق‌ننك عقلین حیران قیلدی عسکرخلقی‌ننك کوبراکی دیمیتری یاغنه آودیلار مسکاو هم آننك پادشاهلغنه اقرارقیلدی مسکاوآرتندان بوتون روسیه آنی‌پادشاهلق‌قه قبول ایتدیلر اوّل‌باشده پادشاهلق‌قه اول‌بیك لایق کشی‌کبك کورندی-هم‌خلق‌ده بیك‌یاراتدی لکن بارا تورغاچ آزدی روسیه‌ننك دینین یاراتمادی خلق‌ننك عادتن یاراتمادی له خلقی‌ننك اولوغلارندان برسی‌ننك قزین آلمش ایدی آلار یاغنه میل قیلدی روس خلقین رعایه قیلمادی - آخر بر زمان شوی عسکری مسکاونی واتوب کروب دیمیتری‌نی اوتردیلر خاتونیین وقرنداشلرین توتوب حبس قیلدیلار آننك اورننه واسیلی ایوان اوغلین پادشاه‌ایتدیلر

ڤاسیلی ایوان اوغلی ١٦٥٦ - ١٦١٥

بوکشی دخی منك بلابلان پادشاەلق‌قەاوتوروب مملکت اشنەشروع قیلغاندان
صونك خلق‌بر آزطنچلاغان‌ایدی‌ینه بر آوازەچقدی بایاغی‌یالغانچی دیمیتری
اولماکان‌ایمش تاغی‌ده عسکرجیوب کیلکان‌ایمش دیب سویلادیلر واقعا ینه
براومن دیمیتری‌دیب‌چیقوب بایتاق‌عسکر بلان بولخوف‌یلننده‌روس‌عسکرین
قردی مسکاوکایاقن کیلوب عسکری‌بلان بریردەتوردی آندان‌صونك‌ڤاسیلی
عسکرجیوب میخایل اسکوبین‌دیکان بهادری بلان باروب ینه اول یالغانچی
دیمیتری‌ننك عسکرین قرردی دیمیتری اوزی کالوغا شهرینه قاچوب آنده
اوزین اوتردیلر ـ بوفتنه باصلوب یتماکان‌ایدی ڤاسیلی‌کاینه‌بر دشمان‌ظهور
ایتدی‌که اول دوشمان سیکزموند اوچونچی ایدی شوندای بولغانچق اراده
ڤاسیلی‌کا صوغش معلوم‌ایتدی اوزی‌ننك مشهور ژولکیفسکی‌دیکان عسکر
باشلغین برمقدارعسکربلان ڤاسیلی‌اوستنه‌یباروب کلوشین دیکان آول‌یاننده
روس‌عسکرین‌قردی ـ ڤاسیلی‌کا آزراق خلاف تورغان آدملرنی قوتورتوب
ڤاسیلی‌نی پادشاهلقدان قوونکز آننك اورننه منم‌اوغلوم ڤلادیسلاف‌نی پادشاه
ایتونکز دیدی آلارایتدیلر سننك‌اوغلنکنی پادشاەایتساك ایتاربز شول شرط
بلان‌که اوغلنك‌بزننك دینمزکا عادتمزکا دخل‌قیلماسون‌دیدیلر شول‌شرط‌بلان
ڤلادیسلافقه پادشاەلقنی عرض قیلورغه یباردیلر اول آراده دفعة گروه گروه
عسکر مسکاوکا کیلوب‌ده کردی ـ سیکزموند اوزی‌ننك اوغلی ڤلادیسلافقه
پادشاەلقنی بیراسی کیلماینچه اوزی‌بولمق نیتی‌بلان تورلوبهانەلر بلان اشنی
کیچوکتوردی ـ نیتی شول‌ایدی‌که یاشرتون‌گنه روسیەبلان صوغشوب‌روس
خلقین کاتولیك مذهبنه کرتماکچی ایدی ـ مونی آنکلاب یرموکین دیکان
بطریق‌قه معلوم ایتدیلر بس یرموکین هربر شهرلرکا یاز ویباردی خراب
بولدق تیز کیلونکز دین‌نکزنی صاقلانکز دیدی هربر شهردە قورال‌لارحاضرلب
بزکا سیکزموند هم کیراك‌توکل اوغلی‌هم کیراك‌توکل مملکت‌نی اوزمز صاقلای‌مز
دیدیلر آلارننك باشلقلاری پرقوکوفی‌لیپونوف‌دیکان کشی ایدی آننك‌تدبیری
بلان ل ٢ شهرننك‌خلقی اولتوغ‌عسکر یاصاب‌مسکاوکا یونالدیلر اما آلار کیلوب
مسکاوکا جیولوب یتکونچه دوشمانلار مسکاونی اوطقه یاقدیلار بطریق‌نی توتوب
تورمەکا یابدیلار اول آنده هلاك بولدی ـ لیپونوف‌نی له خلقی‌ننك آطامانی
زاروتسکی دیکان‌کشی اوتوردی ـ ل ٢ شهردن‌جیولغان‌عسکر قایسی‌قایاتارقالوب

بتديلر مسكاو له قولنده قالدی ناۋغورودنی شویط آلدی سمولین اسکی‌نی سیکز موند آلدی پسکوفده ینه بر یالغانچی دیمیتری من پادشاه دیب معلوم ایتدی ایسیدر اسملی بر دیا کون ایدی - بر نیچه زمان روس مملکتن مارینا دیکان بر مارجاننك اوغلی بیلاب پادشاه آطلی بولوب توردی - تاتار قومی - قازاق قومی - له خلقی گروه گروه کیلوب روسیه‌نی تالادیلار خراب ایتدیلر - ١٦١٣ نچی یل‌لارده روسیه مملکتنده بر یخشی استقامتلی پادشاه بولماغاچ هر بر شهرلرکا یازو یباردیلر خلقدان کوب عسکر جیوب مملکتنی صاقلامق اوچون - بس نیژنای شهرنده کوجمه دیکان کشی یازونی آلوب اوقودی؛ خلقنی جیدردی ایتدی ای جماعت یندی وقت آتالق یرمزنی صاقلار اوچون جانلارمزنی فدا قیلایق یاشلارمز قارتلارمز بارچه‌مز صوغوشقه کیتایك - یورطلارمزنی صاتوب باللایق صوغوشچی‌لار بالالارمزنی صاتوب مملکت‌نی آلایق دیدی بارچه خلق مونی ایشتوب هر قایسی یورطنده نی بارین جیوب میدانغه چقاردیلار کوجمه سوزین قبول ایتدیلر عسکر یالادیلار اوزلری هم قورال‌لار آلدیلار بیك اولوغ عسکر بولدیلار پوژارسکی دیکان کشینی سر عسکر ایتوب صایلادیلار کوجمه اوزی خزینه‌چی بولدی - باروب یتوب مسکاو آستونده بیك قاطی صوغوشدیلار سیکز موندنی مسکاودن قووب چقاردیلار هر اطرافدن عقل ایالری جیولوب مسکاوده بر مصلحت خانه توزودیلر پادشاه صایلادیلار بزکا پادشاه اوزمز آرادان روس کشی سی بولسون دیب میخایل فیدریچ رامانوف‌نی صایلادیلار آناستاسیه‌ننك قرنداشی ایدی -

میخایل فیدور اوغلی ١٦١٣ - ١٦٤٥ ل

بو پادشاه تخت کا اوتورغانده روسیه بیك فقیرلك وفتنه حالنده ایدی روسیه‌نی هر اطرافدن کیلوب تالادیلار مغرب طرفندن له خلقی شمال طرفندان شویط خلقی - مشرق طرفندان تاتارلار هم جنوب طرفندان. قازاقلار - دخی مملکت ایچنده تورغوچی هر بر تورلو خلق اوز آلدینه باش باشتاق بولدیلار شهر بولسون آول بولسون هر قایسی ویران ایدی میخایل پادشاه بولغاچ همه‌سین آقرون آقرون توزاتدی لهستان بلان صلح قیلوشدی وغیرلری بلان دخی صلح قیلوشدی اما صلح آنکار بیك قیمت توشدی شویط قرالنه اینکریه‌نی - له قرالنه سمولین اسکی‌نی چیرنیکونی بیروب کیلوشدی - لکن لهستان‌غه ایکنچی قرال بولغاچ

ینه دوشمان بولوشدیلار - آندان صونگ میخایل سبریا طرفین آلدی ایرطش دان ایرکوطقه تابا یتدی -

الیکسی میخایل اوغلی ل ۱۶۴۰ - ۱۶۷۵

الیکسی ننگ پادشاهلغی وقتنده زمانه طنچ ایدی اوزی هم عدالت کاطرشقانلق سببلی دوشمانی هم آز ایدی علماسین رعایه قیلوچان ایدی روسیه خلقنه برابر برحکم یاصادی هنر وحرکت اشلرین جینکلایتدی یاط مملکت خلقنه روسیه کا کیلوب بلج تولامیچه صاتو ایتارکا رخصت بیرمادی

کچی روسیه ننگ اطاعت قیلغانی

کچی روسیه روسچه مالا روسیه دیرلر - کییف - پودول چیرنیکو - پالطاو ولایتلری در هید یمین پادشاهلغنده بو ولایتلر لیطوا مملکتندن ایدی - اول زمانده بو ولایتلرده بیك بهادر ویکت کشیلر بار ایدی صوغشچی لار مملکت لرین صاقلادیلار - لکن کاها قریم طرفندان کیلوب طنچ سز قیلالار ایدی ایوان غروزنای وقتنده آنکا رعیت بولماقچی لار ایدی لکن کنازلری منع قیلدی کنازلری باطوری دیکان آدم ایدی آخر ۱۶ ل۴ نچی یلده آلارننگ باشلغی بوغدان احمیلنیتسکی ایدی الیکسی کا بوتون مالا روسیه بلان کیلوب اطاعت کورساتدیلر لکن لهستان پادشاهسی مونکار راضی بولمادی الیکسی میخایلیچ اوزی عسکر باشلغی بولوب آلار بلان صوغشدی بیلا روس خلقین آلدی الیکسی وقتنده اش بیله بولغانچق قالوب

فیدور الیکسی اوغلی ۱۶۷۶ - ۱۶۸۲

آتاسی اورننه پادشاه بولوب آلتی یل پادشاهلغنده همه اشلر آتاسی وقتنداغی شیکللی بولدی - آتاسی ننگ مرادنچه مالا روس نی اوزی ننگ تصرفنه کرتورکا بیك اراده قیلغان ایدی لکن ایستامبول سلطانی محمد رابع مونکار راضی بولمانچه ایکی مرتبه عسکر جیوب دنیپر صوی بوینه کیلدی - آخر باقچه صارایده عقد مصالحه قیلدیلار

ایوان هم پیطر ۱۶۸۲ - ۱۶۸۹

ایوان هم پیطر الیکسی اوغللاری در فیدورننگ بالاسی چاغاسی یوق ایدی اول اولکاچ پادشاهلق آننگ ایکی انسینه قالدی بری ایوان اسملی دخی بری

پیطر اسملی ایدی تحت کا لایق راق ایڤان ایدی چونکه اولوغراق ایڤ اندر-
اما بدن کا ضعیف آدم ایدی بدنی ضعیفلك سببلی پادشاهلق لوازمن اداقیلورلق
بولماغاچ انسین پیطرنی آنکا شریك ایتوب پادشاه ایتدیلر لکن پیطر یاش راك
ایوان ضعیف بس آلارننك طوطالاری بار ایدی صوفیه الیکسی قزی دیرلر
ایدی پیطر اوسکونچه پادشاهلقنی من ادا قیلایم دیب اوستنه آلدی اما
صوفیه‌ننك بیله پادشاهلقنی ادا قیلماقی مملکت‌ده کوب فتنه‌لر چغوینه سبب
بولدی اوقچی‌لار آراسنده باغی‌لار ظاهر بولوب مملکت اولوغلارین کوب اوتردیلر-
بس صوفیه الیکسی قزی ایڤان و پیطر اسمنده مملکت‌نی بعض اولوغلارننك
یاردمی بلان جیدی یل قارادی آندان صونك پیطر اوسوب یتکاچ صوفیه
پادشاهلقنی پیطرغه بیراسی کیلمایچه پیطرنی اوترركا قصد قیلدی صوفیه‌ننك
بونیتی پیطرغه معلوم بولوب پیطر صاقلانو یاغن قارادی خلقدان اوزینه
بیعت آلغاندان صونك صوفیه‌نی مناسترغه صالدی اما آغاسی ایڤان پادشاه
اسملی بولوب توردی هیچ بر اش کا قاتوشمادی آندان صونك پیطر ۱۶۸۹ نچی
یلده پادشاهلق اشینه شروع قیلدی

پیطر کبیر ۱۶۸۹ - ۱۷۲۵

اولوغ پیطر الیکسی اوغلی روسیه‌ننك اوّلکی ایمپیراطوری باشقه پادشاهلار
قیلماغان اشلارنی قیلدی روسیه خلقین یاڤروپا علمنه اوکراندی هنر وصنعت لرنی
تمام یاڤروپا خلقندان آلوب اوز خلقین ظنچه یاوروپا خلقنه مساوی قیلدی
مونك زمانه‌چه روسیه‌ننك توشنه کرماکان اشلرنی روسیه کا کیتوردی- دخی
روسیه خلقی‌ننك ایسکی عادتلرین وکیلوشماکان اشلرین توزاتدی وخلقی‌ننك
وحشی لك صفتن بتوردی وعسکر خلقنه بالکلیه یانکا نظام بیردی مقدمه‌کی
پادشاهلار زماننده دینکزکا چقوب یورمك وکارابلار یورتمك ودینکزده عسکر
یورتمك یوق ایدی بو اشلر پیطر زماننده آچولدی- روسیه‌نی ینه بخشی راق
آغارتمق نیتی بلان غاللاندیه‌کا سفر قیلدی آندان کاراب علمین اوگرانوب
قایتدی چونکه غاللاندیه خلقی قدیم دن دینکز هنرنده ماهر ایدیلر- غاللاندیه‌غه
بارغانده پیطر اوزی بلان اون کشی آلدی اوزی کاراب اوستاسی آطلی بولوب
بیلنه بالطه قسترهب وروسیه پادشاهی ایکانن بلدرمایچه ایکی آطنه اشلاب
تمام کاراب اوستاسی بولدی غاللاندیه‌دن آنگلیه کا باردی آندان گیرمانیه‌غه باردی-
اول سفردن قایتقاچ اوقچیلار عسکرین بتوروب بالتی دینکزندن یاڤروپا

یورطلارینه یول‌لارنی قسقارتدی یعنی دینکز بلان یوروبرکا یول آچدی اول زمانلارده لیفلاندیه ایسلاندیه فین جرماغی شویط پادشاه‌سی تصرفنده ایدی بالتی دینکزینه چقارغه یول یوق ایدی مونی حاصل ایتمك اوچون پیطر دانیه پادشاه‌سی فریدریح بلان آلتی یل صوغش بولدی هنوز غلبه فریدریح یاغنده ایدی آلتی یل بیله توردی اول آلتی یل آراسنده پیطر قوت حاضرلادی فین جرماغی بویلاربن آلدی نیوا صوی بوینه پیطربورخ دیکان شهرنی صالدی - آندان صونك شؤیط بلان پالطاو شهری آستونده اولوغ صوغش بولدی شؤیط عسکری منهزم بولوب قایسی قایا قاچوب بتدیلر - پالطاو صوغشندان صونك ۱۷۱۱ نچی یل ایدی شؤیط پادشاه‌سی‌ننك تشویقی بلان تورك مملکتی روسیه‌کا صوغش معلوم ایتدی - بالطه‌چی محمد پاشا دیکان آدم یوزمنك عسکر بلان پروط صوی بوینده روسیه‌ننك عسکرینه قارشو کیلکانده ایکنچی طرفدان تاتار عسکری کیلوب روسیه عسکری اوزتاده قالدی پیطر تمام عسکری بلان تورككا بیرلمك درجه‌سنه یتکاچ صاغ قیلدی

یکاترینا برنچی ل۱۷۲ - ۱۷۲۷

اولوغ پیطر وفات بولغاندان صونك پیطرننك وصیتی بوینچه یکاترینا برنچی تحتکا اوتوردی یکاترینا آننك خاتونی ایدی اوزندن صونك ایکی یل پادشاه‌لق قیلدی - پیطرننك اشلرین و مرادلارین اداقیلدی - اوزندان صونك ینه پادشاه‌لق‌قه پیطرننك الیکسی اسملی اوغلی‌ننك اوغلی ینه پیطر ایکنچی دیکان بار ایدی آنی تعیین قیلدی پیطر ایکنچی دیرلر ایدی ۱۲ یاشنده پادشاه بولوب توردی ل۱۰ یاشنده ایدی چچك‌دن اولدی ۱۷۳۰ نچی یلده

آننا ایوان قزی ۱۷۳۰ - ۱۷۴۰

پیطر ایکنچی اولکاچ رامانوف نسلندن برده ایر جنسی قالمادی یکاترینا برنچی‌ننك وصیتی بوینچه آننا پیطر قزی‌ننك بالالاری تحتکا تیوش بولدی اما اول وقتده اولوغلار آننانك بالالارین تحتدن تایدردیلار مذکور اولوغ پیطرننك سنکلی‌سی بار ایدی آنی تحتکا اوتورتدیلار اول هم آننا اسملی ایدی امابو آننا زماننده روسیه بیك طنچ سز بولدی - آننك زماننده تورك بلان هم صوغش بولدی